

Vogeltellingen in de Van Pallandtpolder en Martina Corneliapolder in 2025

Frank Majoor & Marcel Wortel

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2026

Citeren als: Majoor F. & Wortel M.J. 2026. Vogeltellingen in de Van Pallandtpolder en Martina Corneliapolder in 2025. Sovon-rapport 2026/08. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Foto's: Frank Majoor, Kees van 't Zelfde, Nico Kamp. Foto voorzijde: Frank Majoor

ISSN-nr: 2212 5027

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen

E-mail: info@sovon.nl

Website: www.sovon.nl

Type informatie	Omschrijving/status	Datum
Versie	definitief	2-4-26
Inhoudelijke toets	Jacintha van Dijk	31-3-26
Vrijgave na definitieve versie	Jacintha van Dijk	2-4-26
Versie 1.0	Definitief	2-4-26

Dit rapport is samengesteld in opdracht van v.o.f. H. Groeneveld binnen het project 'Proeftuin voor Duurzame en Innovatieve kringlooplandbouw Van Pallandtpolder', gefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Werkwijze	6
2.1 Methode en veldwerk vogeltellingen	6
2.2 Interpretatie en verwerking van de tellingen	7
2.3 Weersomstandigheden	7
2.4 Foutenbronnen	7
2.5 Audiomonitoring	7
2.6 Nestbescherming, nestonderzoek en drone-vluchten	8
3 Resultaten	11
3.1 Broedvogels in de Van Pallandtpolder	11
3.2 Nestbescherming en nestonderzoek	11
3.3 Broedvogels in de Martina Corneliapolder	13
3.4 Overwinterende vogels	14
3.5 Audiomonitoring	15
4 Conclusies	17
4.1 Broedvogels	17
4.2 Overwinterende vogels	17
4.3 Audiomonitoring	18
Literatuur	19
Bijlage 1 Plaatsingsschema audiomoths in de Van Pallandtpolder in 2025	20
Bijlage 2 Soortkaarten broedvogelinventarisatie Van Pallandtpolder 2025	21
Bijlage 3 Soortkaarten broedvogelinventarisatie Martina Corneliapolder 2025	22
Bijlage 4 Tabel met aantallen waargenomen vogels in de Van Pallandtpolder in de winter van 2024/25	23
Bijlage 5 Tabel met aantallen waargenomen vogels in de Martina Corneliapolder in de winter van 2024/25	24

1 Inleiding

De Van Pallandtpolder is een poldergebied van 75 hectare groot en is een proeftuin voor duurzame en innovatieve landbouw. De grond hiervoor is ter beschikking gesteld door de gemeente Goeree-Overflakkee. In 2021 is begonnen met de omvorming van grootschalige intensieve landbouwpercelen naar strokenlandbouw (zie figuur 1) ten behoeve van natuurinclusieve kringlooplandbouw. Het onderzoeksgebied Van Pallandtpolder is gelegen ten oosten van Middelharnis (figuur 2). Het gebied bestaat uit een open polder, met een erf in het noordelijke deel. Aan de noordwestkant wordt het gebied begrensd door het industrieterrein van Middelharnis en een zonne- en windmolenpark. Aan de noordoostkant wordt het gebied begrensd door een smal natuurgebied van Staatsbosbeheer met daar achterlangs de dijk van het Haringvliet.

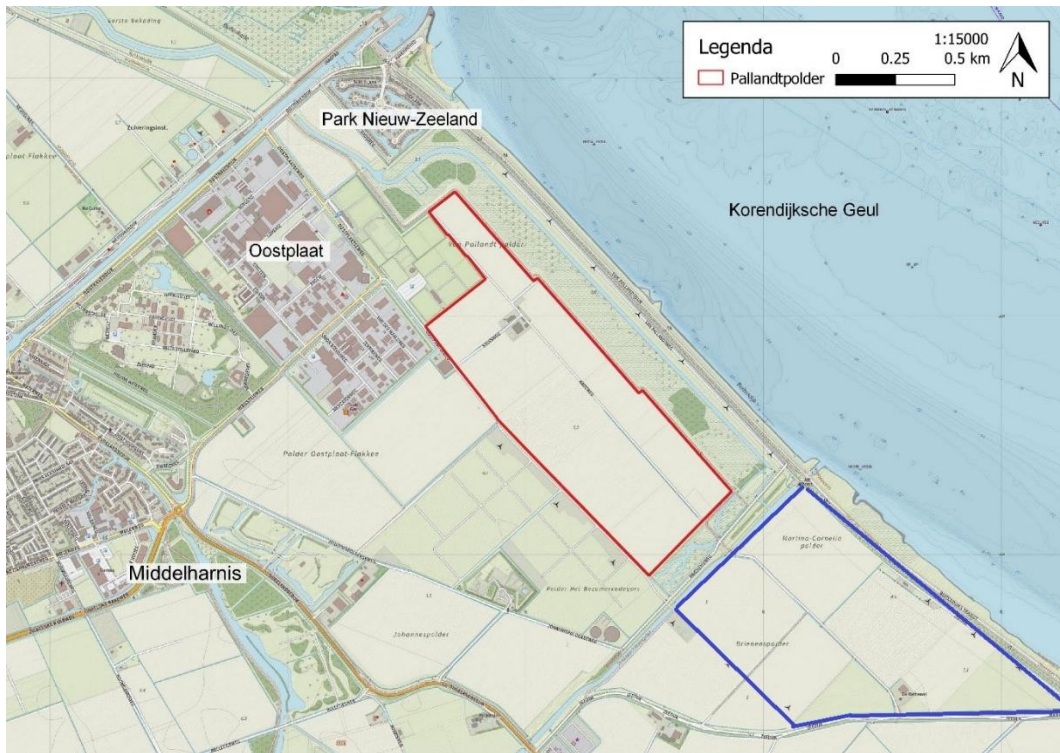
In 2025 is de Van Pallandtpolder voor de vijfde keer gekarteerd op broedvogels (zie Majoor 2021, Majoor 2022, Majoor 2023, Majoor *et al.* 2025). Tevens is vanaf 2022 de daarnaast gelegen Martina Corneliapolder jaarlijks geteld als referentiegebied. Deze polder is qua ligging en grootte (85 ha) vergelijkbaar met de Van Pallandtpolder. De Martina Corneliapolder ligt ten zuidoosten van de Van Pallandtpolder (figuur 2). Dit gebied bestaat uit een open polder, met een erf in het zuidelijke deel. Zowel aan de zuidwestkant als aan de noordoostkant staan enkele windmolens. Aan de noordoostkant ligt de dijk van het Haringvliet en aan de zuidkant ligt de (oude) zeedijk. De kavelgrootte en de gewassen in de Martina Corneliapolder zijn vergelijkbaar met de meeste andere gangbare polders in de omgeving. De eigenaar van het gebied heeft toestemming gegeven om vogeltellingen uit te voeren en de gegevens als referentie voor de Van Pallandtpolder te gebruiken.

Naast broedvogeltellingen zijn in beide gebieden in de periode juli 2024 t/m maart 2025 maandelijks tellingen uitgevoerd van overwinterende vogels. De vogeltellingen zijn uitgevoerd om de ontwikkelingen in de aantallen broedvogels en overwinterende vogels nauwgezet te kunnen volgen, zodat de invloed van het nieuwe beheer in de Van Pallandtpolder kan worden vastgesteld. Bij voortgang van het project zullen deze tellingen de komende jaren worden gecontinueerd. Net als in 2024 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van passieve akoestische monitoring met behulp van geluidsrecorders. Hierbij worden dagelijks geluidsopnames gemaakt van zingende vogels die achteraf geanalyseerd kunnen worden. Ook is in 2025 een drone gebruikt ten behoeve van het onderzoek naar het uitvliessucces van Kievit en Scholekster.

Het project in de Van Pallandtpolder is een proeftuin voor duurzame en innovatieve kringlooplandbouw van Landbouwbedrijf Wesdorp en v.o.f. Groeneveld in samenwerking met het Louis Bolk Instituut, Sovon Vogelonderzoek Nederland (hierna Sovon), Lentiz MBO en Groenendijk Agro & Advies. Natuur- en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee (NLGO) helpt mee met de inventarisatie van vogels.

Figuur 1. Strokenlandbouw Van Pallandtpolder 2025.

Figuur 2. Ligging en begrenzing Van Pallandtpolder (rood) en Martina Corneliapolder (blauw).

2 Werkwijze

2.1 Methode en veldwerk vogeltellingen

De broedvogeltellingen zijn uitgevoerd volgens de methode van het Broedvogel Monitoring Project (BMP), beschreven door Vergeer *et al.* (2023). Deze werkwijze is gericht op het registreren van zang, balts en overige waarnemingen, waarbij veel aandacht uitgaat naar uitsluitende (gelijktijdige) waarnemingen. In totaal zijn in zowel de Van Pallandtpolder als de Maria Corneliapolder van eind maart tot begin juni 2025 zeven integrale bezoeken gebracht om de verspreiding van alle aanwezige broedvogelsoorten in kaart te brengen. Beide gebieden zijn steeds op dezelfde ochtend bezocht, eerst de Van Pallandtpolder en aansluitend de Martina Corneliapolder (zie tabel 1). Met uitzondering van de deelbezoeken die met name gericht waren op het zoeken van Kievitsnesten in de Van Pallandtpolder. Daarnaast is er eind februari en begin maart een extra avondbezoek gebracht aan de Martina Corneliapolder om Patrijzen te tellen. Hierbij is gebruik gemaakt van geluid om vogels te lokken, conform de telrichtlijnen voor de soort.

De vogeltellingen zijn uitgevoerd door Kees van 't Zelfde, Durk Visser en Nico Kamp. Allen zijn lid van NLGO. De tellingen zijn aangevuld met waarnemingen van Frank Majoor van Sovon.

Tabel 1. Veldbezoeken aan de Van Pallandtpolder en de Martina Corneliapolder ten behoeve van de broedvogelinventarisatie in 2025.

Ronde	Datum	Begin	Eind	Opmerking	Teller(s)
1	25-feb	19:10	19:55	Patrijs telling MCPolder	Kees van 't Zelfde
2	10-mrt	18:44	19:13	Patrijs telling MCPolder	Kees van 't Zelfde
3	26-mrt	07:25	11:42	Deelbezoek Pallandtpolder	Kees van 't Zelfde & Frank Majoor
4	31-mrt	07:56	13:00	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde & Durk Visser
5	4-apr	09:45	11:01	Deelbezoek Pallandtpolder	Kees van 't Zelfde
6	8-apr	06:59	09:45	Deelbezoek Pallandtpolder	Frank Majoor & Nico Kamp
7	14-apr	08:35	12:39	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde
8	23-apr	07:09	12:00	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde & Nico Kamp
9	2-mei	07:07	10:10	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde
10	12-mei	06:25	11:49	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde
11	23-mei	06:55	10:27	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde
12	3-jun	05:49	09:36	Deelbezoek Pallandtpolder	Kees van 't Zelfde, Nico Kamp & Frank Majoor
13	4-jun	06:56	10:03	Volledige ronde	Kees van 't Zelfde

De wintervogeltellingen zijn uitgevoerd door alle percelen maandelijks af te lopen en per perceel alle aanwezige vogels te noteren. Deze tellingen zijn vanaf winter 2021/22 jaarlijks uitgevoerd. Beide polders zijn in winter 2024/25 maandelijks geteld van juli 2024 t/m maart 2025 (zie bijlage 4 en 5).

2.2 Interpretatie en verwerking van de tellingen

In het veld zijn alle waarnemingen via de app Avimap op kaart ingetekend. Voor iedere waarneming is de soort, locatie, datum en in de broedtijd ook de broedcode vastgelegd. De broedvogelwaarnemingen zijn automatisch geclusterd aan de hand van de BMP-criteria. Automatisch clusteren gaat in veel gevallen goed, maar de resultaten moeten goed worden gecontroleerd, vooral op eventuele fouten die voortkomen uit onnauwkeurigheden bij de invoer in het veld. Het databestand is door Frank Majoor zorgvuldig gecontroleerd. De resultaten van de kartering zijn zichtbaar gemaakt op de verspreidingskaarten, die als bijlage bij dit rapport zijn opgenomen. Alle onderliggende waarnemingen zijn digitaal beschikbaar.

2.3 Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de vogelactiviteit en daardoor mede bepalend voor de effectiviteit van het inventariseren. Slechte weersomstandigheden (regen, windkracht >4 Bft) kunnen leiden tot een lagere trefkans en op deze dagen is niet gekarteerd.

Het broedseizoen van 2025 werd voorafgegaan door een vrij zachte winter met in De Bilt 29 dagen waarop de temperatuur beneden het vriespunt kwam en twee dagen waarop het de hele dag bleef vriezen. Op slechts enkele dagen viel er sneeuw die even bleef liggen en de winter zal als geheel geen problemen hebben opgeleverd voor vogelsoorten die gevoelig zijn voor vorst en sneeuw. De hoeveelheid neerslag was deze winter iets kleiner dan gemiddeld. Eind februari zette echter een droge periode in, die op veel plekken voortduurde tot eind mei, waardoor het voorjaar van 2025 het op twee na droogste was sinds het begin van de metingen in 1906. Begin juni viel er op veel plekken vrij veel regen, maar dit compenseerde niet voor het opgelopen neerslagtekort. Met de vele zonneschijn en weinig wind en neerslag, was het voorjaar van 2025 ideaal voor het inventariseren van broedvogels.

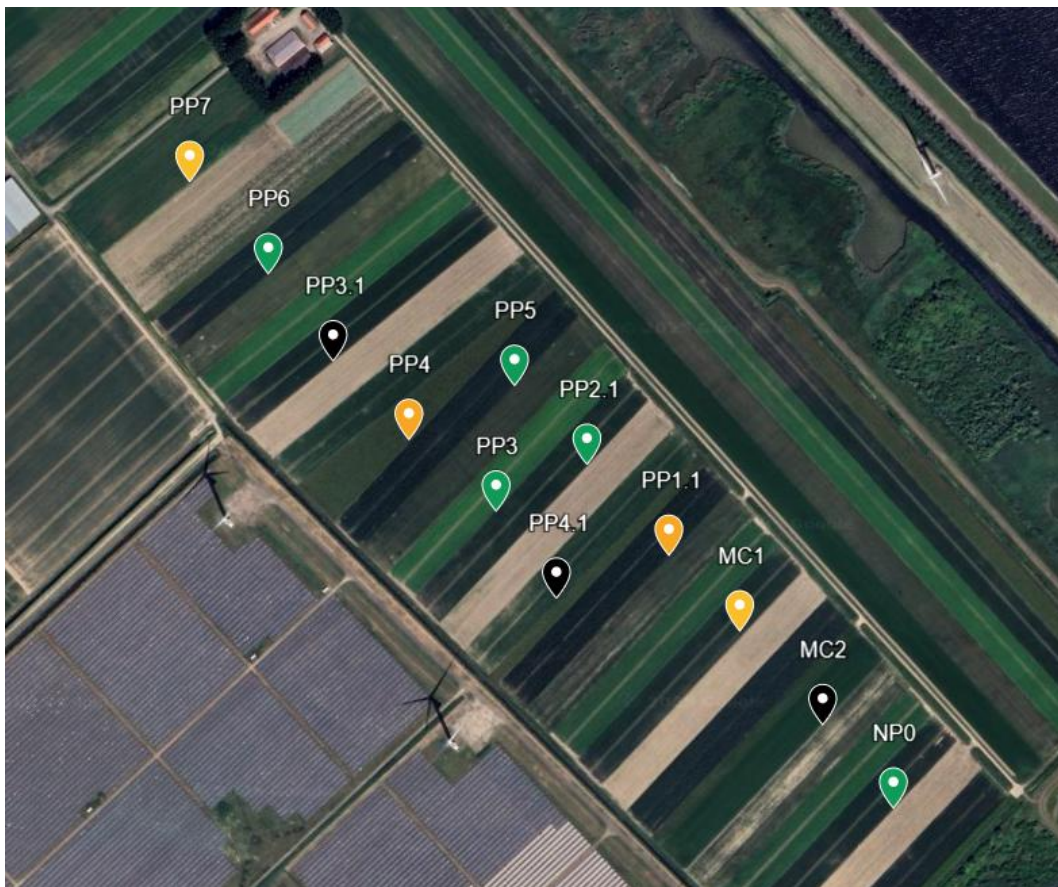
2.4 Foutenbronnen

De meeste bezoeken werden gebracht tijdens gunstige weersomstandigheden en mede dankzij de goede toegankelijkheid van het onderzoeksterrein, kon een goed beeld worden verkregen van de aanwezige vogels.

2.5 Audiomonitoring

In 2025 zijn in de Van Pallandtpolder geluidsrecorders geplaatst om in vervolg op het onderzoek uit 2024 te onderzoeken of detecties van vogelsoorten op de opnames aanvullend kunnen zijn op de broedvogeltellingen die worden uitgevoerd door vogeltellers. Voor deze *passieve akoestische monitoring* is gebruik gemaakt van de AudioMoth dev. 1.0.1 geluidsrecorder met GPS functie (Open Acoustic Devices 2023). Deze audiomoths zijn gemonteerd in een waterdichte behuizing, voorzien van een 4400 mAh 4,5 volts batterij. Hiermee konden ze ruim 2,5 maand in het veld dagelijks geluidsopnames maken, zonder tussenkomst van een veldmedewerker. In totaal zijn twaalf audiomoths op ongeveer 60 centimeter hoogte in het veld geplaatst met een onderlinge afstand van ongeveer 150 meter in de periode tussen 27 maart en 20 juni 2025 (zie figuur 3 en bijlage 1). Zeven van deze twaalf geluidsrecorders zijn tijdens het opnameseizoen beschadigd of verloren geraakt, vermoedelijk als gevolg van landbewerkingen. Van negen recorders zijn gegevens bewaard gebleven die gebruikt kunnen worden voor nader onderzoek.

Alle geluidsrecorders stonden ingesteld op het maken van opnames tussen 4 uur vóór zonsopkomst tot 2 uren na zonsondergang. Met de GPS vond elke dag synchronisatie plaats van de plaats en tijd. De locatie van de recorders is aanvullend bepaald met een GPS peilstok. Dit maakt het mogelijk de geluidsopnames te gebruiken voor plaatsbepalingen van zingende vogels. De opnames werden opgeslagen op een SD-kaart die na afloop van de veldperiode uitgelezen kon worden. De geluidsopnames zijn geanalyseerd met behulp van BirdNET 2.4. In 2026 zal een masterstudent Geo-information Sciences van Wageningen University & Research analyses gaan uitvoeren met deze gegevens. In deze rapportage wordt daarom slechts een globale analyse van de resultaten weergegeven. Een meer uitgebreide analyse zal worden beschreven in de eindrapportage.

Figuur 3. Plaatsing van de verschillende geluidsrecorders in de Van Pallandtpolder in 2025. De met een zwarte marker aangegeven recorders zijn tijdens het seizoen verloren gegaan en niet meer teruggevonden bij het uithalen. De recorders die met een gele marker zijn aangegeven, zijn (zwaar) beschadigd geraakt, maar hebben wel gegevens opgeleverd.

2.6 Nestbescherming, nestonderzoek en drone-vluchten

Naast de telling van de territoria zijn ook nesten van Kievit en Scholekster opgezocht zodat deze niet verloren zouden gaan tijdens maaiwerkzaamheden. In 2024 en 2025 is hierbij gebruikgemaakt van een drone. De drone is ook gebruikt om het uitvliesucces van de Kieviten en Scholeksters te bepalen. Met de drone waren de jongen makkelijk te vinden, waardoor ze van (kleur)ringen konden worden voorzien. Uiteindelijk zijn de meeste jongen ge(kleur)ringd zodat we per familie goed konden volgen hoeveel jongen er grootkwamen. De nestgegevens zijn ingevoerd in de AviNest app en geüpload naar de Nestkaarten database

van Sovon. Alle nesten zijn gemarkeerd met een bamboestok, zodat tijdens maaiwerkzaamheden duidelijk was waar de nesten zich bevonden.

Dronebeelden van de Van Pallandtpolder, juni 2025 (Foto's: Frank Majoor).

Martina Corneliapolder, 22 april 2025 (Foto: Kees van 't Zelfde)

Van Pallandtpolder, 18 juli 2024 (Foto: Kees van 't Zelfde)

3 Resultaten

3.1 Broedvogels in de Van Pallandtpolder

In tabel 2 worden de resultaten van de broedvogelinventarisatie in de Van Pallandtpolder in 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025 gepresenteerd. In deze jaren zijn respectievelijk 16, 26, 29, 28 en 29 soorten vastgesteld. In totaal zijn in de periode 2021 t/m 2025 42 verschillende soorten vastgesteld. Vijf van deze broedvogelsoorten staan op de Rode Lijst (van Kleunen *et al.* 2017). Voor de ruimtelijke weergave van de territoria van de broedvogels wordt verwezen naar bijlage 2.

3.2 Nestbescherming en nestonderzoek

Van de zes paar Scholekster in de Van Pallandtpolder zijn vier nesten gevonden en gemarkeerd met een bamboestok, deze zijn alle succesvol uitgekomen. Door de droogte is er in 2025 geen enkel jong vliegvlug geworden. Dit in contrast met vorig jaar toen er van vier succesvol uitgekomen nesten waarschijnlijk acht jongen vliegvlug zijn geworden.

Ook de nesten van 19 paar Kievit zijn gemarkeerd met een bamboestok en op twee na succesvol uitgekomen. Hiervan zijn circa 15 jongen vliegvlug geworden. Als er gemiddeld circa 0,8 tot 1 jong per paar vliegvlug wordt, is dat voldoende om de populatie in stand te houden. Ondanks de droogte wordt dat hiermee dus net gehaald. Evenals in 2024 zijn de meeste jongen ge(kleur)ringd zodat we per familie goed konden volgen hoeveel jongen er grootkwamen. Van de in 2024 ge(kleur)ringde jongen zijn er zeven in 2025 teruggezien in de Van Pallandtpolder. Mogelijk dat de toename in 2025 dus deels te verklaren is door eigen aanwas.

In 2023 zijn in het kader van het onderzoek aan het foerageergedrag van Veldleeuwerik en Gele Kwikstaart in strokenteelt (promotieonderzoek Wageningen University & Research) voor het eerst de nesten van deze soorten opgezocht en beschermd. In 2024 en 2025 zijn in het kader van dit onderzoek alleen nesten van Gele Kwikstaart opgezocht en gemarkeerd. Van de tien gevonden nesten zijn de jongen van helaas maar twee nesten uitgevlogen. Evenals in 2023, 2024 en 2025 was het broedsucces bij deze soort laag.

Nest van Kievit in de Van Pallandtpolder wordt gespaard bij werkzaamheden, mei 2025 (Foto: Nico Kamp)

Tabel 2. Aantal territoria van de waargenomen broedvogels in de Van Pallandtpolder in 2021 t/m 2025. Tevens is aangemerkt welke soorten op de Rode Lijst staan met hun status.

Soort	Rode Lijst	territoria 2021	territoria 2022	territoria 2023	territoria 2024	territoria 2025
Bergeend		0	1	1	1	1
Boomkruiper		0	0	1	0	0
Bosrietzanger		0	0	1	0	0
Ekster		0	1	0	1	1
Fazant		0	6	5	5	12
Gekraagde Roodstaart		0	0	1	0	0
Gele Kwikstaart	Gevoelig	0	6	14	14	10
Grasmus		1	0	0	0	0
Graspieper	Gevoelig	2	5	7	6	7
Grauwe Gans		0	0	6	0	0
Groene Specht		0	0	1	0	1
Groenling		0	0	0	0	1
Heggenmus		0	1	0	1	1
Holenduif		0	0	1	2	2
Houtduif		0	0	0	0	3
Kievit		4	4	10	11	19
Kleine Karekiet		5	18	13	13	13
Kleine Plevier		0	0	1	2	5
Knobbelzwaan		1	0	0	0	0
Koolmees		0	3	2	1	0
Krakeend		0	1	0	2	0
Kuifeend		1	2	1	0	0
Meerkoet		2	4	5	5	4
Merel		1	2	1	1	2
Patrijs	Kwetsbaar	0	1	0	0	0
Pimpelmees		0	1	0	1	1
Putter		0	2	3	2	2
Rietgors		1	3	0	0	1
Rietzanger		0	1	1	6	6
Roodborst		0	0	0	1	1
Scholekster		3	5	6	6	5
Slobeend	Kwetsbaar	1	0	0	0	0
Tjiftjaf		1	2	1	2	1
Tuinfluiters		0	0	1	1	1
Veldleeuwerik	Gevoelig	0	1	6	8	9
Vink		0	1	3	3	3
Waterhoen		1	0	1	0	0
Wilde Eend		3	6	6	8	6
Winterkoning		0	0	0	1	1

Witte Kwikstaart	2	1	2	1	1
Zanglijster	0	1	0	0	0
Zwarte Kraai	1	0	1	1	1
Zwartkop	0	1	1	1	1
Totaal aantal territoria	30	80	103	107	122
Totaal aantal soorten	16	26	29	28	29

3.3 Broedvogels in de Martina Corneliapolder

In tabel 3 worden de resultaten van de broedvogelinventarisatie in de Martina Corneliapolder in 2022, 2023, 2024 en 2025 gepresenteerd. In totaal werden er respectievelijk 21, 20, 27 en 22 soorten vastgesteld. In deze vier jaren gaat het in totaal om 34 verschillende soorten. Zes van deze broedvogelsoorten staan op de Rode Lijst (van Kleunen *et al.* 2017). Voor de ruimtelijke weergave van de territoria wordt verwezen naar bijlage 3.

Tabel 3. Aantal territoria van de waargenomen broedvogels in de Martina Corneliapolder in 2022 t/m 2025. Tevens is aangemerkt welke soorten op de Rode Lijst staan met hun status.

Soort	Rode Lijst	territoria 2022	territoria 2023	territoria 2024	territoria 2025
Boerenzwaluw	Gevoelig	0	3	4	3
Ekster		0	1	1	1
Fazant		1	2	2	4
Gele Kwikstaart	Gevoelig	1	4	3	4
Graspieper	Gevoelig	0	3	0	0
Grasmus		1	0	0	0
Grauwe Gans		0	1	2	1
Holenduif		1	0	0	0
Houtduif		0	1	1	0
Huiszwaluw	Gevoelig	48	38	36	25
Kievit		1	1	1	1
Kleine Karekiet		2	2	3	6
Knobbelzwaan		0	0	1	1
Koolmees		1	2	1	1
Krakeend		1	1	1	0
Kuifeend		1	0	1	0
Meerkoet		4	4	3	5
Merel		1	0	1	1
Middelste zaagbek	Gevoelig	0	1	0	0
Patrijs	Kwetsbaar	1	1	1	2
Pimpelmees		2	0	0	0
Putter		0	1	1	0
Rietgors		0	0	1	2
Rietzanger		1	1	2	4
Scholekster		0	1	1	2

Tjiftjaf	0	0	1	1
Tuinfluitier	0	0	1	1
Vink	1	0	2	1
Wilde Eend	2	3	4	3
Winterkoning	0	0	1	1
Witte Kwikstaart	3	1	1	1
Zanglijster	2	0	0	0
Zwarte Kraai	1	0	0	0
Zwartkop	3	0	1	0
Totaal aantal territoria	79	72	78	71
Totaal aantal soorten	21	20	27	22

Gele Kwikstaart, 7 mei 2025 (Foto: Kees van 't Zelfde)

3.4 Overwinterende vogels

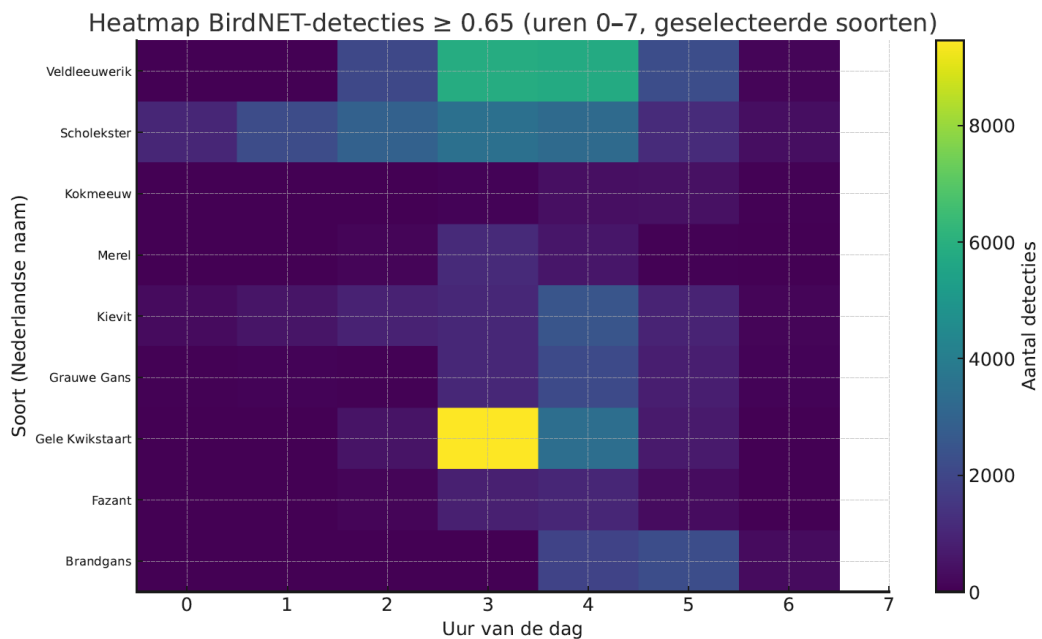
In de winter van 2024/25 zijn in de Van Pallandtpolder 71 soorten geteld (in 34 tellingen) en in de Martina Corneliapolder 53 soorten (in 32 tellingen). In bijlage 4 en 5 zijn de resultaten van deze tellingen opgenomen.

3.5 Audiomonitoring

3.5.1 Detectie van soorten

In de opnames zijn gedurende het gehele seizoen 239 soorten geïdentificeerd door BirdNET. Hierin zitten veel vals-positieven. Als we de lijst beperken tot determinaties met een betrouwbaarheidsscore van 65% of hoger, blijven er 130 soorten over, maar ook hier kunnen vals-positieve resultaten tussen zitten. Zo zijn er bijvoorbeeld enkele detecties van Zwarte Zee-eend, Noordse Pijlstormvogel of Stormvogeltje. De aanwezigheid van deze soorten is niet waarschijnlijk, maar ook niet uitgesloten. Validatie van de resultaten kan inzicht geven in de optimale betrouwbaarheidsscores per soort. Onderzoek hierna wordt onderdeel van het vervolgonderzoek dat in 2026 plaats zal vinden.

In deze rapportage geven we slechts een globale indruk van de resultaten van de detecties van soorten. In figuur 4 is een *heatmap* weergegeven van de negen meest gedetecteerde soorten. Op de x-as is het uur van de dag weergegeven. De kleurschaal geeft aan hoeveel detecties in die uurperiode zijn gedaan, waarbij alle detecties van alle recorders bij elkaar zijn opgeteld. Hieruit blijkt dat de meeste activiteit plaatsvindt tussen 3 en 5 uur 's ochtends. Scholekster en Kievit zijn ook eerder al duidelijk actief. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met die uit 2024.

Figuur 4. Alle detecties van de negen meest voorkomende vogels uit de opnames van 27 maart t/m 20 juni 2025, beoordeeld door BirdNET en geclusterd per periode van een uur. De kleurschaal geeft de totale hoeveelheid detecties in alle opnames weer.

Audiomoth in de Van Pallandtpolder, april 2024 (Foto: Frank Majoor).

4 Conclusies

4.1 Broedvogels

Ten opzichte van de nulmeting in 2021 is er in de Van Pallandtpolder in de latere jaren zowel een toename in het aantal soorten broedvogels vastgesteld, als een toename van het aantal territoria. Het aantal soorten neemt de laatste paar jaar niet meer toe, maar het aantal territoria stijgt nog steeds, met in 2025 opnieuw een hoger aantal als in de voorgaande jaren. De toename van soorten als Fazant, Gele Kwikstaart, Graspieper, Kievit, Scholekster en Veldleeuwerik wordt vrijwel zeker veroorzaakt door het invoeren van de strokenteelt met grote diversiteit aan gewassen. Maar de toename van andere soorten wordt ook deels veroorzaakt door toevalligheden; bijvoorbeeld meer riet in de sloten heeft gezorgd voor meer Kleine Karekieten en Wilde Eenden. De opvallende toename van de Kievit in 2023, 2024 en 2025 is te verklaren door het uitstrooien van bokashi op een deel van de percelen. De Kieviten maken hier dankbaar gebruik van bij het bouwen van hun nest. Tevens levert bokashi meer voedsel voor zowel de oude als de jonge Kieviten.

De Van Pallandtpolder heeft een hogere soortenrijkdom en het aantal territoria van veel soorten ligt veel hoger dan in de aangrenzende Martina Corneliapolder. In 2025 lag het totale aantal territoria in de Van Pallandtpolder op 122 en in Martina Corneliapolder op 71. In de Van Pallandtpolder zijn er acht soorten die in 2025 boven de vijf territoria uitkomen. Dit zijn Fazant, Gele Kwikstaart, Graspieper, Kievit, Kleine Karekiet, Rietzanger, Veldleeuwerik en Wilde Eend. In de Martina Corneliapolder is er maar één soort die boven de vijf territoria uitkomt en dat is de Huiszwaluw met 25 nesten in 2025.

4.2 Overwinterende vogels

Bij de overwinterende vogels zijn in de winters van 2021/22, 2022/23, 2023/24 en 2024/25 de verschillen tussen beide polders groot, zowel in aantal soorten als in aantal individuen. In de Van Pallandtpolder springen met name de aantallen zaadeters (vinkachtigen en mussen) er uit die worden aangetrokken door het voedsel in de wintervoedselveldjes, die in de Martina Corneliapolder afwezig zijn. Deze grote aantallen vogels trekken op hun beurt weer roofvogels als Sperwer en Blauwe Kiekendief aan. Echter de hoeveelheid zaden op de wintervoedselveldjes in de Van Pallandtpolder was in winter 2021/22 veel hoger dan in de winters daarna. En dat is ook goed te zien in de wat lagere aantallen zaadeters en roofvogels in de winters van 2022/23, 2023/24 en 2024/25.

Tevens zijn de ganzen in de Van Pallandtpolder ruim vertegenwoordigd. Deze worden aangetrokken door het relatief hoge aantal wintergroene percelen in de Van Pallandtpolder. In de Martina Corneliapolder gaan de meeste percelen geploegd de winter in. De aantallen Brandganzen en Grauwe Ganzen in de Van Pallandtpolder schommelen flink van telling tot telling, maar zijn min of meer vergelijkbaar in de vier winters. Met een uitschieter van 940 Brandganzen in december 2023 en een uitschieter van 1200 Grauwe Ganzen in december 2022.

Vink en Putter in de Van Pallandtpolder, januari 2025 (Foto: Kees van 't Zelfde).

4.3 Audiomonitoring

Aangezien een uitgebreide analyse van de verzamelde opnames met de geluidsrecorders nog volgt, blijven de conclusies en aanbevelingen nu beperkt.

- Aangezien het er opnieuw op lijkt dat de meest voorkomende soorten actief zijn tussen 3 en 5 uur 's ochtends, is het maken van opnames in die periode voldoende voor de registratie van de meest voorkomende soorten in de Van Pallandtpolder. Soorten die bijvoorbeeld 's nachts voorbijtrekken worden dan wel gemist, maar de registratie daarvan is voor dit onderzoek niet relevant, aangezien zij geen terreinbinding hebben met de Van Pallandtpolder.
- Een uitgebreidere analyse van de resultaten moet inzicht geven in de aanwezigheid van nachtactieve soorten.
- Aangezien een deel van de recorders verloren is geraakt en een deel (zwaar) beschadigd is geraakt door werkzaamheden op het land, is het aan te bevelen de recorders volgend seizoen beter te markeren. Dit kan bijvoorbeeld met een lange stok met een vlag eraan die ook als het gewas op z'n hoogst staat, nog zichtbaar is.

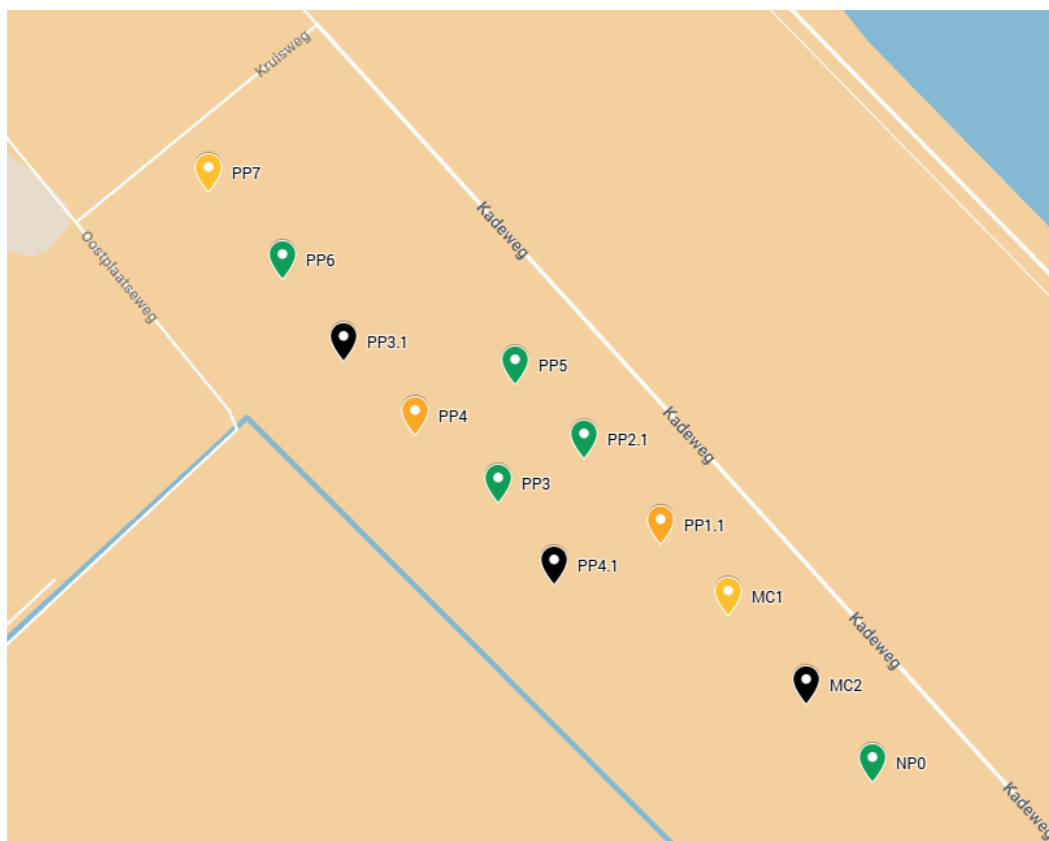
Audiomonitoring heeft potentie om soorten te kunnen monitoren en een aanvulling te zijn op de broedvogeltellingen. De analyses van de resultaten uit het broedseizoen van 2025 worden meegenomen in de eindrapportage na het seizoen van 2026.

Literatuur

- van Kleunen A., Foppen R. & van Turnhout C. 2017. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Majoor F. 2021. Nulmeting broedvogels Van Pallandtpolder 2021. Sovon-rapport 2022/27. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Majoor F. 2022. Vogeltellingen in de Van Pallandtpolder en Martina Corneliapolder 2022. Sovon-rapport 2022/91. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Majoor F. 2023. Vogeltellingen in de Van Pallandtpolder en de Martina Corneliapolder in 2023. Sovon-rapport 2023/92. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Majoor F., Wortel M. & ter Avest E. 2025. Vogeltellingen in de Van Pallandtpolder en de Martina Corneliapolder in 2024. Sovon-rapport 2024/103. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Open Acoustic Devices (2023). AudioMoth Dev 1.0.1 Datasheet. https://github.com/OpenAcousticDevices/Datasheets/blob/main/AudioMoth_Dev_Datasheet/AudioMoth_Dev_Datasheet.pdf
- Vergeer J.W., Boele A., van Bruggen J. & van Turnhout C. 2023. Handleiding BMP en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Bijlage 1 Plaatsingsschema audiomoths in de Van Pallandtpolder in 2025

Recorder	Datum in	Datum uit
NP0	27-3-2025	28-5-2025
PP3	27-3-2025	17-6-2025
PP4	27-3-2025	16-6-2025
PP5	27-3-2025	19-5-2025
PP6	27-3-2025	16-6-2025
PP7	27-3-2025	20-6-2025
PP1.1	27-3-2025	8-6-2025
PP2.1	27-3-2025	12-6-2025
PP3.1	27-3-2025	verloren
PP4.1	27-3-2025	verloren
MC1	27-3-2025	18-6-2025
MC2	27-3-2025	verloren

Bijlage 2 Soortkaarten broedvogelinventarisatie Van Pallandtpolder 2025

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Sovon (info@sovon.nl).

Bijlage 3 Soortkaarten broedvogelinventarisatie Martina Corneliapolder 2025

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Sovon (info@sovon.nl)

Bijlage 4 Tabel met aantallen waargenomen vogels in de Van Pallandtpolder in de winter van 2024/25

	11-07-24	05-08-24	21-08-24	11-10-24	18-11-24	18-12-24	18-01-25	14-02-25	14-03-25	24/25
Blauwe Reiger		3	3	2	3	4	3	4	1	23
Brandgans						270	400	250		920
Bruine Kiekendief	1									1
Buizerd		2	1		1	1	1		1	7
Ekster	2	3	1	7	3		2	3	1	22
Fazant	4	4	6	4	8	5	5	7	5	48
gele kwikstaart	7	1	1							9
Graspieper	4		8			4		1	1	18
Grauwe Gans			11			265	250	54		580
Grote Zilverreiger						1				1
Holenduif		4	5							9
Houtduif	2	15	14	20					4	55
Kauw				12			40			52
Kievit							4	2	6	12
Kleine Karekiet	6 (2)	1	1							2
kleine plevier										
Kleine Zilverreiger			1							1
Kneu		8								8
Knobbelzwaan				1	5	8	24	4		42
Kokmeeuw		5	10			3	6	53		77
Kolgans						75	70			145
Koolmees	1		1		1			2		5
Kramsvogel								14	2	16
Meerkoet	1		3	4	2	5	4	8	4	31
Merel	1	1	3		2	3	3	2	1	16
Patrijs								1		1
Putter		1	18		6	6	4	6	5	46
Soepgans			3							3
Sperwer			2							2
Spreeuw		50	152	6	30	60	30	83	50	461
Tjiftjaf	2									2
Torenvalk			1					1	1	3
Veldleeuwerik	4	1	1		2		4	2	2	16
Vink	2	4	9	3	9	6	2	6		41
Waterhoen	6					1			1	8
Watersnip								4		4
Wilde Eend	5		7		5	1		2	1	21
Winterkoning			1							1
Witte Kwikstaart	3	2	3					3		11
Zilvermeeuw		17	4	13						34
Zwarte Kraai	2	6	13	11	1	16	4	12	5	70
TOTAAL	47	128	283	83	78	734	856	524	91	2824
Aantal soorten	16	18	27	11	14	18	18	23	23	40

Bijlage 5 Tabel met aantallen waargenomen vogels in de Martina Corneliapolder in de winter van 2024/25

	11-07-24	05-08-24	21-08-24	11-10-24	18-11-24	18-12-25	18-01-25	14-02-25	14-03-25	24/25
Aalscholver							1			1
Blauwe Reiger		1	3		1		2			7
Boerenzwaluw	4	5	3							12
Bokje								1		1
Buizerd			1		1			1		3
Ekster					2	2		1	1	6
Fazant				2	2		2		3	9
Gele Kwikstaart	4									4
Grauwe Gans			110			40	55	10	2	217
Groene Specht					1	1				2
Houtduif		3	7							10
Huiszwaluw		18	6							24
Kauw						4				4
Kievit		28								28
Kleine Zilverreiger		1								1
Knobbelzwaan					6	1			1	8
Kokmeeuw						2	2	6		10
Koolmees			1			1				2
Kuifeend							6	5	6	17
Meerkoet	3	1	5	7	6	4	2			28
Merel		1	2			2				5
Patrijs						2		3		5
Putter						3				3
Torenvalk					3		1			4
Waterhoen				1				1		2
Wilde Eend			2						2	4
Zilvermeeuw				4	2					6
Zwarte Kraai		1	4			4	4	4	2	19
TOTAAL	11	59	144	14	24	66	75	32	17	442
Aantal soorten	3	9	11	4	9	12	9	9	7	28

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
024 7 410 410

info@sovon.nl
www.sovon.nl

Sovon Vogelonderzoek Nederland werkt met een ISO 9001 gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem, gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Dit rapport is met uiterste zorg door Sovon (en eventuele andere partijen) opgesteld. Sovon aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van gegevens van dit onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.